

HISTÒRIA I DESCRIPCIÓ DE LA LLENGUA EUSKARA

Curs: 2008-2009	Codi: 25805	Crèdits: 4,5 + 1,5 = 6
Cicle: Primer	Tipus d'assignatura: Optativa d'universitat (II.elecció)	Semestre: Primer

PROFESSOR(S)

[Jon Elordi Akordarrementeria](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

Introducció a l'euskara basada en l'exposició de la seva història i en una descripció general de la seva estructura gramatical. També es pretenen abordar temes com les comparacions amb altres llengües, i l'estat actual dels estudis bascos.

NOTA IMPORTANT: No fa falta cap coneixement previ d'euskara.

ESBÓS DEL TEMARI

1. DESCRIPCIÓ EXTERNA

1.1 Evolució històrica

- 1.1.1. Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana
- 1.1.2. SS. XVI, XVII: Renaixement
- 1.1.3. SS. XVIII, XIX
- 1.1.4. 1876-1939: *Eusko Pizkundea*
- 1.1.5. Postguerra y situació actual

1.2. Fragmentació dialectal

- 1.2.1. Factors diferenciadors y uniformadors
- 1.2.2. Alguns conceptes bàsics
- 1.2.3. Gran diversitat dialectal
- 1.2.4. Confluència en innovacions
- 1.2.5. Classificacions dialectals del euskara

1.3. *Euskara batua*

- 1.3.1. Necessitat d'un model unificat
- 1.3.2. Diverses solucions dels escriptors a l'hora d'escollir o crear un model de llengua
- 1.3.3. S. XX: *Euskaltzaindia*, Acadèmia de la Llengua Basca

2. ESTRUCTURA

2.1. Fonologia

2.2. Morfologia

- 2.2.1. Sintagma nominal
- 2.2.2. Declinació
- 2.2.3. Sistema verbal

2.3. Sintaxis

2.4. Lèxic

3. RELACIONS DE PARENTIU

- 3.1. El basc-iberisme
- 3.2. Relació amb les llengües del Càucàs
- 3.3. Les macrofamílies lingüístiques
- 3.4. Estudis actuals

TUTORIES INTEGRADES

Durant el curs es realitzaran dues tutories especials, organitzades com a seminaris d'exposició i debat basades en una sèrie de lectures especialment escollides per reforçar els continguts de les classes. S'haurà de lliurar una ressenya de cada lectura i participar en el debat. Aquestes tutories es realitzaran en grups reduïts.

Les lectures de cada tutoria són les següents:

1a tutoria: *El euskera arcaico*

2a tutoria: Articles concrets repartits a classe

Si, eventualment, existeix la possibilitat d'organitzar conferències o una altra mena d'activitats complementàries a les classes, aquestes activitats podrien servir de TI.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

- Agirreazkuenaga, J., 1995, *Nosotros Los Vascos. Gran Atlas Histórico de Euskal Herria*, Lur, Bilbo.
- Azurmendi, J., 1995, *Los Españoles y los euskaldunes*, HIRU, Hondarribia. [Hum. 1ª pl. 323.17(466) Azu]
- Echenique, Mª. T., 1987, *Historia lingüística vasco-románica*, [2ª ed. revisada]. Colección Filológica, Paraninfo, Madrid. [Hum. 2ª pl. 809.169(091) Ech; Hum. 2ª pl. D 809/105]
- Erize Etxegarai, X., 1999, *Vascohablantes y castellanohablantes en la historia del euskera en Navarra*, Nafarroako Gobernua, Iruñea. [Hum. 2ª pl. 809.169 Eri]
- Euskaltzaindia, 1977, *El libro blanco del euskara*, Euskaltzaindia, Bilbo. [Hum. 2ª pl. 809.169 Lib; Hum. 2ª pl. D 809/148]
- Eusko Jaurlaritza, 1983, *La lucha del euskara. Una encuesta básica: conocimiento, uso, actitudes*, Gasteiz. [Hum. 2ª pl. 809.169 Luc]
- Eusko Jaurlaritza, 1995, *La continuidad del euskara I*, Gasteiz. [Hum. Dipòsit KL/07564; Hum.- Dipòsit KL/22552]
- Eusko Jaurlaritza, 1997-1999, *II. soziolingüistikazko mapa / II mapa sociolingüístico*, Eusko Jaurlaritza, Gasteiz. (3 vv.) [Hum. 2ª pl. 809.169:30 Soz]
- Eusko Jaurlaritza, 2003, *La continuidad del euskara III; 2001*, Gasteiz (4 vv).
- Eusko Jaurlaritza, Nafarroako Gobernua, Euskal Kultur Erakundea, 1997-1999, *La continuidad del euskara II; Encuesta sociolingüística de Euskal Herria 1996*, Gasteiz (4 vv).
- Gorrochategui, J., 1984, *Estudio sobre la onomástica indígena de Aquitania*, UPV-EHU [Hum. 2ª pl. 801.311(364) Gor; Hum. Dipòsit AJ/871; Hum. Dipòsit C 118/20]
- Goyhenetche, M., 1999, *Historia General del País Vasco*, Tomo I, Txartalo, Donostia.
- Goyhenetche, M., 2000, *Historia General del País Vasco*, Tomo II, Txartalo, Donostia.
- Intxausti, J., 1992, *Euskara. La lengua de los vascos*, Eusko Jaurlaritza.
- Jimeno Jurío, J. M., 1997, *Navarra. Historia del Euskera*, Txalaparta, Tafalla. [Hum. 2ª pl. 809.169(091) Jim]
- Jimeno Jurío, J. M., 1999, *Navarra, Gipuzkoa y el euskera siglo XVIII*, Pamiela, Villaba-Atarrabia. [Hum. 2ª pl. 809.169-087 Jim]
- Mitxelena, K., 1977a, *La Lengua vasca*, Leopoldo Zugaza, Durango. [Hum. 2ª pl. D 809/3]
- _____, 1977b, *Fonética histórica vasca*, FHV, anejos de ASJU, Donostia
- _____, 1988, *Sobre historia de la lengua vasca*, SHLV (2 vv.), anejos de ASJU, nº 10. Donostia.
- Núñez Astrain, L., 2003, *El euskera arcaico*, Txalaparta, Tafalla. [Hum. 2ª pl. 809.169(091) Jim]
- Torrealdeai, J. M., 1997, *Euskal kultura gaur: liburuaren mundua*, Jakin, Oñati.
- _____, 1998, *El libro negro del euskera*, Txartalo, Donostia.
- Tovar, A., 1980, *Mitología e ideología sobre la lengua vasca*, Alianza Editorial, Madrid.
- Trask, R. L., 1996, *The history of Basque*. London, Routledge. [Hum. 2ª pl. 809.169(091) Tra]
- Urquizu, P., *Gramática de la lengua vasca*, Cuadernos de la UNED 155. [Hum. Dipòsit KL/15591]
- Zabaleta, P., 1997, *Nafarroako mapa soziolingüistiko, 1991: biztanleria euskaldunaren dinamika eta bilakaera / Mapa sociolingüístico de Navarra, 1991: dinámica y evolución de la población vascófona*, Nafarroako Gobernua, Iruñea.
- Zubiri, I., 1994, *Gramática didáctica del euskera*, [ed. revisada y aumentada], Didaktiker, Bilbo.

Diccionaris:

- Elhuyar (Euskara-Gaztelera / Castellano-Vasco)
- Hiztegia 3.000. (<http://www.hiztegia.net/>)
- Sarasola, I., Ed. Vox.

FORMA D'AVALUACIÓ

NO HI HAURÀ EXAMEN FINAL!

Utilitzarem un model d'avaluació contínua, que valorarà l'adquisició progressiva de coneixements, la feina diària i la participació:

- Al llarg del curs es realitzaran dues proves parcials que suposaran el 54 % del total de la nota global (cada prova valdrà 2,7 punts en relació amb la nota global). Fer aquestes proves més tard de les dates establertes suposa que la seva puntuació no serà sobre 10, sinó sobre 8,5.
- La resta (4,6 punts del global) estarà en relació amb les ressenyes lliurades (2,6 punts la primera i 2 punts la segona) i amb l'assistència a les TI. No participar en les TI suposa perdre 1 punt de la nota global de l'assignatura per cada TI. Així mateix, lliurar el treball més tard de la data establerta suposa que la seva puntuació no serà del 100 %, sinó del 85 %.
- Qualsevol pràctica inacceptable (lliurar treballs diferents als demanats, fer fraus

d'identitat en els treballs, redactar molt malament, copiar en els exàmens, etc. suposa el suspens absolut de l'assignatura). Així mateix, l'assistència habitual a classe i l'actitud positiva pugen la nota.

En la segona convocatòria de l'assignatura, s'hauran de lliurar i realitzar tots els treballs i proves relatius a l'avaluació de l'assignatura; els punts de les Tutories Integrades no es podran aconseguir, tret que durant el curs ja s'hagin obtingut.

ALTRES DADES

No fa falta cap coneixement previ d'euskara.
